

УДК 630*5

**АДАПТАЦІЯ МАСОВИХ ТАБЛИЦЬ ОБ'ЄМІВ ХЛИСТІВ
В УМОВАХ ДП «КОРОСТИШІВСЬКЕ ЛГ»**

Костюк А. О., магістрант, ЖНАЕУ*

Реформування лісового господарства, підвищення рівня його інтенсивності зумовлює підвищення вимог до обліку деревної продукції лісу. Особливо ця проблема відчувається при вивезенні деревини з лісництва в деревних хлистах на нижній склад підприємства. Запас хлистів, визначений на лісосіці, як правило, не співпадає з сумарним запасом сортиментів, одержаних з цих хлистів. Це призводить до періодичних звірок матеріалів обліку, конфліктів між відповідальними особами.

Складений проект таблиць об'ємів деревних хлистів певною мірою покликаний вирішити цю проблему. Економічну ефективність складених таблиць розраховуємо на основі вираховування щорічного обсягу заготівлі деревних хлистів у ДП «Коростишівське ЛГ», їх знеособленої вартості та різниці в запасах, враховуючи статистичні показники застосування таблиць.

Зараз у лісгоспі для обліку деревних хлистів застосовують таблиці М.А. Анучина. При цьому систематична похибка цих таблиць становить - 6,4 %, проект складених таблиць дає систематичну похибку лише - 0,3 %. Тоді при переході на облік деревних хлистів за розробленими таблицями одержимо збільшення запасу деревних хлистів на:

$$\Delta P = P_{\text{ост}} - P_{\text{пр}} = -6,4 - 0,3 = - 6,7\%$$

З деревних хлистів в основному одержуємо середню ділову деревину (діаметром 14-24 см без кори у верхньому відрізі), середня знеособлена вартість якої становить в умовах ДП «Коростишівське ЛГ» 821,66 грн./м³.

Вихід середньої ділової деревини із загального запасу становить в середньому по підприємству 54 %.

Враховуючи ці вихідні показники можна розрахувати економічний ефект від впровадження проекту масових таблиць об'ємів деревних хлистів в умовах лісгосподарського підприємства.

Внаслідок застосування проекту складених таблиць економічний ефект становитиме 791496 грн. він матиме одноразовий характер, сприятиме оптимізації виробничого процесу лісозаготівель.

У магістерській роботі досліджувалися особливості визначення об'ємів деревних хлестів, було складено проект таблиць об'ємів деревних хлестів вільхи чорної III розряду. Аналіз зібраного матеріалу, його обробка, а також огляд літературних джерел дозволяє зробити такі висновки:

- проект таблиць об'ємів деревних хлестів вільхи чорної III для розряду довжини, для 4-см ступенів товщини 12-48 см, є першою спробою скласти такі таблиці на місцевому матеріалі;

- оцінка їх точності свідчить, що систематична помилка склала -0,3%, а середнє квадратичне відхилення 17,9 (для одного стовбура, що є кращим в порівнянні з іншими таблицями);

- цей проект нормативів може бути рекомендований для застосування на виробництві при проведенні таксації деревних хлестів вільхи чорної III розряду довжини;

- також ці таблиці можна використати для порівняльної оцінки діючих на виробництві сортиментних таблиць, які дають об'єми стовбурів лише середньої збіжності;

- в перспективі такий метод складання місцевих масових об'ємних таблиць деревних хлестів можна доповнити і використати для складання повних таблиць об'ємів хлестів вільхи чорної, яка досить поширена в умовах Житомирського Полісся;

- застосування проекту розроблених таблиць дасть значний економічний ефект, зменшить зловживання з боку невідповідальних працівників та створить передумови для росту економічних показників підприємства.

**Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Вишневецький А. В.*